

Høringsuttalelse om EUs tjenstedirektiv

NTL ved Høgskolen i Sør-Trøndelag krever at regjeringen i denne saken benytter seg av reservasjonsretten i EØS-avtalen.

Vi mener at direktivet i sin nåværende form vil svekke arbeidet som blir gjort mot sosial dumping ved å hindre effektiv kontroll av utenlandske tjenesteytere som opererer i Norge.

Det er særlig prinsippet om fri etableringsrett og det såkalte "opprinnelseslandsprinsippet" som har vært sterkt framme i denne debatten, og gjort direktivet så omstridt. For å få et mer liberalisert tjenestemarked med større mobilitet og mer konkurranse, ville det opprinnelige direktivforslaget forby en rekke tiltak som i dag bidrar til å regulere næringsvirksomhet på nasjonalt nivå i EUs indre marked.

Opprinnelseslandsprinsippet innebærer at lovgivningen i landet hvor en bedrift er registrert skal legges til grunn, og gjelde i alle avtaleland hvor bedriften tilbyr sine tjenester. Det er også opprinnelseslandets myndigheter som skal påse at denne lovgivningen overholdes. Dette prinsippet gjør det tilnærmet umulig for nasjonale myndigheter å føre kontroll med tjenester som utføres i landet, og åpner slik for enda mye mer sosial dumping enn vi allerede har sett. Det er nettopp derfor fagbevegelsen har sloss så hardt mot direktivet.

Direktivet som er fremforhandlet mellom sosialdemokratene og de konservative i EU-parlamentet, og som nylig ble vedtatt, er et kompromiss som har et innhold som er svært ullent og som alle forhandlingsparter i EU har tolket til "sin" fordel. Opprinnelseslandsprinsippet blir ikke nevnt bokstavelig, men er det svært uklart hvor mye av innholdet i det som er igjen i den foreliggende teksten.

Blant annet har Malcolm Harbour fra den konservative gruppen uttalt i EU-parlamentet at "når det gjelder Artikkel 16 (om opprinnelseslandsprinsippet) har vi ikke endret substansen i denne", og en Rapport fra Ny Agenda i København sier at 80 % av Opprinnelseslandsprinsippet er igjen.

Vi mener også at tjenstedirektivet vil kunne ramme offentlige tjenester.

Offentlige tjenester blir det påstått er unntatt fra tjenstedirektivet. Avtalen skiller mellom såkalte "tjenester av allmenn økonomisk interesse" (SGEI) og "tjenester av allmenn interesse" (SGI), der sistnevnte fritas fra alle forpliktelser fra tjenstedirektivet. Så skulle vel alt være i orden i forhold til for eksempel helse og utdanning?

Så enkelt var det nok ikke. Helse er unntatt, men der kommer EU snart med et eget direktiv som følger den samme logikken som tjenstedirektivet. Ellers kom EU-kommisjonen i vår med en presisering med hensyn til hva som hører inn under de to

kategoriene. En sektor vil falle inn under SGEI når den har aktører som driver kommersielt. I Norge har vi som kjent private aktører innen både utdanning og andre områder for offentlig virksomhet, og det blir da straks mer uklart hvorvidt også disse sektorene vil falle inn under tjenstedirektivet, og hvor store innslag av privat virksomhet som eventuelt skal til før områder havner innenfor direktivet.

Det som er "offentlige" tjenester etter EUs definisjon, er dermed ikke nødvendigvis det de fleste forstår med offentlige tjenester.

Vi mener det er udemokratisk å vedta et direktiv man ikke kjenner de reelle konsekvensene av.

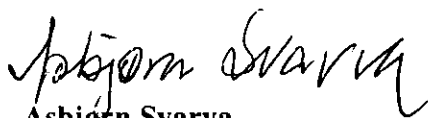
Med en såpass lite konkret lovtekst vil Tjenstedirektivet fort havne der alle flytende lovtekster havner – i retten. Den egentlige avgjørelsen omkring hva tjenstedirektivet betyr for lønns- og arbeidsforhold i Norge og Europa, vil ikke bli avgjort før direktivet har gått runden innom EF-domstolen. Med tanke på de avgjørelsene domstolen tidligere har truffet, er det heller tvilsomt om en slik prosess vil gå i favør av de som ønsker muligheten til demokratisk kontroll og regulering av tjenesteytere.

Resultatet av en slik politikk er en overføring av beslutningsmyndighet fra folket til domstolene. Slik sett kan tjenstedirektivet fungere som en trojansk hest, som innfører sosial dumping via en bakvei, uten at de reelle konsekvensene av direktivet noen gang er oppe i en demokratisk prosess.

Når "Euro-LO" og andre skeptikere innen EU forsvarer kompromisset, må det ses på som en del av en kamp om fortolkningsmakten over de uklare formuleringene - EU-land har nemlig ikke mulighet til å reservere seg. Det har derimot Norge, og det bør vi benytte oss av!

Vi ønsker oss altså bruk av reservasjonsretten av flere grunner, men det mest sentrale er kanskje demokratispørsmålet. Vi mener det er hevet over enhver tvil at det er stor uenighet mellom forskjellige grupper innenfor EU omkring hva som er det reelle innholdet i direktivet. Det vil dermed utvilsomt komme rettsavgjørelser som avgjør dette etter hvert. Vi mener at det er grunnleggende udemokratisk å vedta noe man ikke kjenner konsekvensene av, og krever derfor at regjeringa benytter seg av reservasjonsretten i denne saken.

for NTL 116-6

Asbjørn Svarva